

Veelgestelde vragen financiële verantwoording

Juni 2015

Ter introductie

Over de financiële verantwoording door samenwerkingsverbanden bestaan nog een aantal vragen. Door middel van onderstaande Q&A wordt getracht meer duidelijkheid aan te brengen. Binnen de regelgeving over de jaarverslaglegging is ruimte om bepaalde bedragen op verschillende manieren te boeken. Het belangrijkste is hier dat het samenwerkingsverband kan uitleggen waarom gekozen is voor een bepaalde post én dat dit consistent is toegepast. Alleen op die manier kan gezorgd worden voor transparantie en inzicht in de rechtmatigheid van bestedingen.

Begroting en realisatie

1. Is er iets zinnigs te zeggen over hoe om te gaan met verschil begroting en realisatie? Door de manier waarop de OCW baten moeten worden meegegeven ontstaan er grote verschillen in begroting en realisatie.

Als dit onderdeel is van het baten en lastenverkeer kan OCW daarvoor geen nadere aanwijzing geven. Het is aan het samenwerkingsverband zelf dit zelf aan te geven in de toelichting bij de jaarrekening en/of het jaarverslag.

2. Hebben de accountants hierover richtlijnen gekregen en welke info kan men gebruiken in discussie met accountants?

Accountants hebben hierover vanuit OCW geen richtlijnen gekregen. In gesprek met accountants kan verwezen worden naar de richtlijnen jaarverslaglegging onderwijs en het onderwijscontroleprotocol.¹

3. Middelen die naar de deelnemende schoolbesturen worden doorgezet worden over het algemeen op schooljaarbasis toegekend op basis van beschikkingen, afgegeven door het samenwerkingsverband. De daadwerkelijke betaling aan de schoolbesturen geschiedt over het algemeen niet op basis van 5/12^e, 7/12^e, maar vindt vaak ineens plaats. Hoe moet hier met de doorgestorte gelden in de jaarrekening mee om worden gegaan?

Hier geldt hetzelfde als bij vraag 1. Als dit een gevolg is van de werking van het baten en lastenverkeer geeft OCW daarvoor geen nadere aanwijzing. Het is aan het samenwerkingsverband zelf dit zelf aan te geven in de toelichting bij de jaarrekening en/of het jaarverslag.

¹ Deze zijn te vinden op <https://duo.nl/zakelijk/PO/bekostiging/verantwoording/inrichtingseisen.asp> en https://duo.nl/zakelijk/PO/bekostiging/verantwoording/accountantsprotocol_ocw_ez.asp

Boeken van specifieke uitgaven

4. Welke uitgaven moeten geboekt worden onder negatieve OCW baten op de jaarrekening van het samenwerkingsverband: alleen de middelen die doorgesluisd worden naar de scholen of ook bv. detacheringen, individuele arrangementen etc.

Een bedrag wat wordt doorgezet telt alleen als een negatieve rijksbijdrage als er sprake is van een generieke afspraak, zonder vastgestelde of harde tegenprestatie. Negatieve OCW baten worden dan geboekt op post 3.1.3.2. Zodra er een concrete tegenprestatie (bijvoorbeeld in de vorm van een contract) is afgesproken, is er sprake van dienstverlening en worden deze geboekt op de post voor contractactiviteiten of overige lasten. Detacheringen vanuit de scholen en individuele arrangementen zijn voor het samenwerkingsverband lasten en kunnen als lasten worden geboekt, wanneer hier een concrete tegenprestatie voor is afgesproken.

5. Als de stimuleringssubsidie (deels) overgemaakt is naar de scholen, valt die dan ook onder dit regime?

Als die stimuleringsmiddelen onderdeel uitmaken van de betaling en doorbetaling, dan worden ook die op post 3.1.3.2 geboekt. Het is dus de bedoeling dat de verantwoording van de stimuleringssubsidie meeloopt met de verantwoording van degene die de middelen heeft ontvangen van DUO. Wanneer dat het samenwerkingsverband is, valt dat inderdaad onder dit regime.

6. Hoe moet door samenwerkingsverbanden worden omgegaan met de overdracht voor leerlingbekostiging voor bv. opdc leerlingen? Is dit een rijksbijdragen, doorbetalingen schoolbesturen of overige baten?

Hier geldt hetzelfde als bij vraag 4: er is alleen sprake van rijksbijdragen als een bedrag generiek wordt doorgezet. Er is sprake van dienstverlening als er per leerling afspraken worden gemaakt met budgettaire gevolgen (er wordt per leerling een bedrag betaald). Het samenwerkingsverband boekt in dit laatste geval de inkomsten onder overige baten of baten in opdracht van derden.

7. De uitkeringen vanuit de oude SWV'en aan de deelnemende schoolbesturen: Is dat een "3.5.6 Overige bate"?

Dat is inderdaad een goede optie. Andere opties zouden kunnen zijn: 3.2.2 Overige overheidsbijdragen en – subsidies of 3.1.4 Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV. Zolang het samenwerkingsverband zijn eigen keuze duidelijk uitlegt, is er geen bezwaar tegen het boeken van deze uitkering op de verschillende posten.

8. Scholen ontvangen naast de gelden die via een samenwerkingsverband binnenkomen ook (vroegere lgf-) gelden via andere kanalen (bijv. via Visio voor slechtziende leerlingen en via Koninklijke Auris voor slechthorenden). Waar dienen deze middelen in de jaarrekening terecht te komen?

Als er geen sprake is van bijdragen van overheidswege (rubrieken 3.1 en 3.2), is er een keuze tussen rubriek 3.4 en rubriek 3.5. Indien de aanvullende baten een gevolg zijn van een contractuele afspraak voor de levering van nader omschreven diensten, dan is sprake van baten in opdracht van derden en is post 3.4.3 het beste. Indien daar geen sprake van is en de baten als een extra inkomstenbron kunnen worden beschouwd dan is rubriek 3.5 beter. Om het niet te ingewikkeld te maken, kunt u deze inkomsten boeken als overige baten, in de laatste categorie (3.5.6.). Een andere categorie kan ook, zolang dat maar duidelijk wordt uitgelegd.

9. Moeten ontvangen lgf-middelen in de periode augustus t/m december 2014 verantwoord worden op de regel "3.1.3.2 Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV"?

Dit is technisch gezien niet mogelijk, want lgf bestaat niet meer per 1 augustus 2014. Het betreft dan waarschijnlijk een doorbetaling via het samenwerkingsverband passend onderwijs en dan is het inderdaad 3.1.3.2.

Overige vragen

10. In het kader van de verantwoording is bepaald dat de besturen van de scholen de ontvangsten van het samenwerkingsverband verantwoorden. De samenwerkingsverbanden zijn verantwoordelijk voor de inhoudelijke verantwoording. Betekent dit dat er in jaarverslag van het SWV van elke school een passage moet worden opgenomen hoe de school de ondersteuningsmiddelen heeft ingezet of kan het SWV volstaan met een algemene beschrijving gebaseerd op het ondersteuningsplan? Moet het SWV rapportages van de scholen voor de accountant opvragen?

Het samenwerkingsverband kan zelf bepalen hoe zij de inhoudelijke verantwoording vormgeven. OCW geeft hier geen nadere aanwijzingen voor. Voor de accountant is een inhoudelijke rapportage van de scholen niet verplicht.²

11. Worden de middelen uit de subsidieregeling rec i.v.m. pakketmaatregel AWBZ zorg teruggevorderd naar OCW of mogen deze middelen, na opheffing van het rec, worden verdeeld onder de aangesloten leden van het rec?

In de regeling staat dat de middelen worden teruggevorderd. In de wetgeving passend onderwijs is echter opgenomen dat niet-bestede middelen terug gaan naar de besturen die het rec vormen. Omdat dit een wet is en gepubliceerd na de regeling, gaat de wet voor. Niet bestede middelen mogen terug naar de besturen.

12. Kan het voorkomen dat een schoolbestuur een geconsolideerde jaarrekening moet opstellen met het samenwerkingsverband?

Dat ligt niet voor de hand, omdat een geconsolideerde jaarrekening pas moet worden opgesteld indien er sprake is van:

- het hebben van beslissende zeggenschap in een andere rechtspersoon door het kunnen benoemen en/of ontslaan van meer dan de helft van het aantal bestuursleden; of
- het hebben van directe inspraak en zeggenschap in de andere rechtspersoon door een financieel belang van meer dan 50%; of
- eenheid van leiding, organisatorische en economische verbondenheid, het hebben van een gezamenlijk doel in beleid en taakuitvoering.

Indien van toepassing wordt de jaarrekening opgesteld en ingediend door de rechtspersoon die de instelling in stand houdt. Dus de geconsolideerde jaarrekening vervangt nooit de twee (enkelvoudige) jaarrekeningen en is 'slechts' een bijlage bij de enkelvoudige jaarrekening van de hoofd-rechtspersoon (moeder). Dat geldt ook vice-versa. Uitgangspunt is dat de grootste partij de (geconsolideerde) jaarrekening opstelt. Vrijstelling van de consolidatieplicht geldt als sprake is van een gering belang op het totaal. Daarbij hanteren we als vuistregel 5%.

Tenslotte is het toegestaan om een geconsolideerde jaarrekening op te stellen en in te dienen mits door segmentatie van de jaarcijfers een onderscheid (splitsing) wordt aangebracht in de geconsolideerde cijfers, zodanig, dat daarmee het inzicht wordt verkregen dat ook bij een enkelvoudige jaarrekening zou bestaan.

13. Is er sprake van dat een samenwerkingsverband door een schoolbestuur gezien moet worden als een verbonden partij? Zo ja, moet dan in het jaarverslag van ieder schoolbestuur ook een aantal kerngegevens worden opgenomen omtrent de financiële cijfers van het SWV?

Ja. Het idee van een goed jaarverslag en een goede jaarrekening is dat het een totaaloverzicht biedt van de rechtspersoon. Een onderdeel daarvan is of de rechtspersoon invloed heeft of financieel verbonden is met een

² Let op: indien er sprake is van consolidatie, is dit wel nodig. Zie hiervoor de richtlijnen in de RJO.

andere rechtspersoon. Indien hier sprake van is moet dit in het jaarverslag en in de jaarrekening kenbaar worden gemaakt.

In de jaarrekening is bijlage VT/model E bestemd voor de opgave van de verbonden partijen. Dat is een opgave van de rechtspersonen, waarmee de instelling verbonden is in verband met het uitvoeren van een deel van de taken of van werkzaamheden/activiteiten die in het verlengde van de taak van de instelling liggen. De opgave behelst ook de aard van de activiteiten en de mate waarin men verbonden is. Bij financiële verbondenheid wordt ook gevraagd naar de financiële positie van de andere rechtspersoon en of er wordt geconsolideerd. Dat zijn dus reguliere gegevens, zonder dat daar verder uitvoerige informatie van wordt opgevraagd.

In het jaarverslag wordt verwacht dat daarover wordt aangegeven wat de verbonden partijen aan taken uitvoeren en welke effecten/resultaten daarbij worden behaald.